

mellem Kirketændens Oprindelse og den nuværende Tilstand ligger afsluttede Contracter, og det er dem, der maae være Grundlaget for den Afgjørelse, som nu skal træffes. Dersom man nu gaaer ind paa det første Affnit af den ærede Rigsdagsmands Forslag, skulde jeg for mit Vedkommende tilraade ogsaa at gaae ind paa det andet, hvor der handles om en Afhjælpning af Mangelen paa Plads for Kirkegængerne ved Opførelse af Pulpiturer i Kirkerne; thi vel kan der findes Kirker, i hvilke Skjønhedshensynet kan gjøre det utilraadeligt at opføre saadanne, men det er kun med Hensyn til de allerfærreste Landsbykirker, at et saadant Hensyn med nogen Ret kan gjøres gjældende; det er kun de færreste af disse Kirker, der med Hensyn til Bygning, Udstyring osv. ere af en saadan Veffaffenhed, at man kan sige, det virkelig vilde være en Vanziv for dem, at der opførtes Pulpiturer, kun at der, hvad den ærede Rigsdagsmand da ogsaa har villet gjøre gjældende, tages Hensyn til, at Kirken ikke derved gjøres mørk.

Fornesbech: Jeg har allerede ved Sagens første Behandling havt Leilighed til at antyde, at jeg ikke kan være enig med den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt's 2den Valgkreds (Tscherning), saalidt som med den ærede Kirkeminister, i Opfattelsen af Kirkeeierens Stilling ligeoverfor de Fordringer, der gjøres til ham betræffende Kirkerens Udvidelse og den deraf følgende Forpligtelse for ham til at opføre nye Kirker. Jeg mener, at dette Spørgsmaal er af en saa gjennemgribende Betydning, at det, dersom det Forslag, der er stillet af den nævnte Rigsdagsmand, bliver vedtaget, vil være mig umuligt at stemme for Loven, og jeg skal derfor udbede mig Tilladelse til nærmere at udtale mig om mit Standpunkt i denne Sag. Overfor den ærede Forslagsstiller eller den ærede Minister benægte, at Kirkeeierne have en Eiendomsret, og naar dette erkjendes, staaer det fuldkommen klart for mig, at man hverken kan bedømme Eiendomsrettens Natur og Væsen eller bestemme de derpaa hvilende Servitutens nærmere Omfang gennem en Lov, men naar der, som den ærede Forslagsstiller selv har sagt idag, væsentlig handles om

Mit og Dit, maa Spørgsmaalet være at afgjøre ved Domstolene. Smidlertid skal jeg erkjende, at det fra den ærede Forslagsstiller's Standpunkt maa stille sig noget anderledes, idet han nemlig ikke tvivler om, at der jo paahviler Kirkeeierne en saadan Forpligtelse, medens derimod jeg for mit Vedkommende ikke tvivler om, at der ikke paahviler dem en saadan Forpligtelse, og jeg skal tillade mig nærmere at udtale mig i saa Henseende.

Den ærede Rigsdagsmand for Hjørring Amt's 2den Valgkreds (Fischer) har allerede henviist til, hvor svagt det Argument er, som man vil søge i Tiendeafgiftens Oprindelse og Natur; man kan vistnok i Almindelighed sige, at det er misligt at argumentere fra Noget, der ligger saa langt tilbage i Tiden, at dets Oprindelse saa at sige skjuler sig i Mørke, og ialtsald har man ganske vist ikke Ret til at overspringe hele den mellemiggende Tid; man kan ikke have Ret til at overspringe, at Lovgivningen har fordeelt Tienden mellem forskjellige Personer, og at Reformationen meget væsentlig har forandret den, samt endelig at man har solgt den og altsaa givet Afkald paa den videre Disposition over den. Det maa heller ikke her tabes af Betragtningen, at medens man bestandig er vedbleven at stille større og større Fordringer til Kirkeeieren, har man ved Lov betaget ham den Forøgelse af Tiendens Værdi, der kunde følge af, at den opkrævedes in natura, og jeg kan altsaa paa ingen Maade erkjende Rigtigheden af dette Argument. Selv om det imidlertid var rigtigt, vilde man dog aldrig kunne komme til det, der indeholdes i det foreliggende Forslag, idet man aldrig vilde kunne komme videre end til at sige, at der i Kirken skal være Plads til de Tiendehænder; man kan ikke udstrække Bestemmelsen til alle de mulige Mennesker, der saae ifinde at nedsette sig i Sognet, og som ikke bidrage det Allermindste til Kirken og dens Vedligeholdelse. At denne Anskuelse er rigtig, tror jeg at kunne bevise ved at henvise til Forordningen af 13de August 1734, der vel kun gjælder for Norge, men som dog er den Lovgivning, man væsentlig støtter sig paa, naar der er Tale om disse Forhold her i Danmark. Deri er med klare og tydelige Ord sagt, at